



FIȘA DISCIPLINEI

Antichitatea clasică în cinematografie 2.

Reprezentări filmice ale istoriei antice

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și Literaturi Clasice
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filologie clasică / licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Antichitatea clasică în cinematografie 2. Reprezentări filmice ale istoriei antice				Codul disciplinei	LLV4039	
2.2. Titularul activităților de curs			Lect. dr. Bogdan Neagota					
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic			Lect. dr. Bogdan Neagota					
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	VP	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DC
							Obligativitate	Facult.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	0	3.3. seminar / curs practic	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	0	3.6 seminar / curs practic	2
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					42
3.8. Total ore pe semestru					70
3.9. Numărul de credite					3

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului



4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs/ laborator multimedia, sistem de amplificare audio, fotocopii, materiale pe suport electronic, proiector, fotocopiator.
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	sală de curs/seminar/c.p.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<p>C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul interacțiunii dintre istoria antichității/istoriografiile antice și cinematografie, a principalelor orientări metodologice în abordarea relației dintre opera literară și film din perspectivă istorică și critică.</p> <p>C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română; interpretarea de texte tematizate filmic din culturile antichității clasice.</p> <p>C3 Descrierea vocabularului și schițarea lecturilor moderne, literare și cinematografice, asupra orizontului literar al antichității clasice și tardoantice greco-romane.</p>
Competențe transversale	CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul vizează circumscrierea relației intertextuale profunde dintre istoria antichității/istoriografiile antice și cinematografie (curenți culturale și autori), în contextele culturale în care acestea au fost active. Sursele utilizate sunt literare și cinematografice. Metodologia se axează pe o abordare istorică și critică.
7.2 Obiectivele specifice	Tematica acestui curs este utilă studiilor socio-umane, fiind un instrument auxiliar important în asimilarea unor date culturale de bază, din perspectiva metodologiilor actuale. Studiul interacțiunii dintre istoria antichității/istoriografiile antice și cinematografie, din perspectiva genezei unor discipline moderne (critica de film, istoria artei cinematografice), este util abordării istoriei culturale europene și are un rol modelator în asumarea memoriei culturale specifice acestui spațiu.



8. Conținuturi

8.1 Curs și seminar	Metode de predare	Observații
<p>1. Creta minoică:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ciclul Atlantidei: filme SF (<i>L'Atlantide</i> – regia Jacques Feyder, 1921, după romanul <i>L'Atlantide</i> de Pierre Benoit; <i>Atlantis, the Lost Continent</i>, regia George Pal, 1960; <i>Atlantis: The Lost Empire</i>, regia Gary Trousdale și Kirk Wise – film de animație, 2001; Patrick Canning, <i>Atlantis: The Last Days of Kaptara</i> – 2013 + alte șapte filme SF); docudrame (<i>Atlantis. End of a World, Birth of a Legend</i>, regia Tony Mitchell, 2011);- Ciclul mitico-ficțional al lui Tezeu: filme Peplum și New Peplum (Silvio Amadio, <i>Minotaur, the Wild Beast of Crete</i> – 1960; Joshua Kennedy, <i>Theseus and the Minotaur</i> – 2017; Tarsem Singh, <i>Immortals</i> – 2011) și lecturi filmice libere (Anand Gandhi, <i>Ship of Theseus</i> – 2012; Marios Iordanou, <i>The Secret of Theseus</i> – 2014).- Ciclul Argonauților: filme Peplum și New Peplum (Don Chaffey, <i>Jason and the Argonauts</i> – 1963; Nick Willing, <i>Jason and the Argonauts</i> – 2000) <p>2. Grecia clasică.</p> <ul style="list-style-type: none">- filme Peplum: <i>La battaglia di Maratona</i> (Jacques Tourneur, Bruno Vailati, 1959); <i>Il conquistatore di Corinto</i> (Mario Costa, 1961);	<p>metoda expozitivă și dialog (masă rotundă)</p> <p>Id.</p>	
<p>3. Alexandru cel Mare, între Peplum și New Peplum:</p> <ul style="list-style-type: none">- filme Peplum: <i>Alexander the Great</i> (Robert Rossen, 1956); <i>Alexander</i> (Oliver Stone, 2004);- docudrama: <i>Alexander the Great/Terra X: Alexander der Große/Alexandre le Grand: de l'histoire au mythe</i> (Christian Twente, Martin Carazo Mendez – documentary miniseries, 2014).	<p>Id.</p>	
<p>4. Războaiele punice: Hannibal Barca vs. Scipio Africanus</p> <ul style="list-style-type: none">- filme peplum: <i>Scipione l'africano/Scipio Africanus: The Defeat of Hannibal</i> (Carmine Gallone, 1937); <i>Annibale/Hannibal</i> (Carlo Ludovico Bragaglia, Edgar G. Ulmer – 1959); <i>L'assedio di Siracusa</i> (Pietro Francisci, 1960); <i>Scipione detto anche l'Africano/Scipio the African</i> (Luigi Magni, 1971);- docudrama: <i>The True Story of Hannibal</i> (documentary, 2005); <i>Hannibal</i> (historical docudrama, BBC dramatized documentary, 2006); <i>Barbarians Rising</i> (TV Series). <p>5. Ciclul gladiatorilor, între Peplum și New Peplum:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Spartacus: Sins of Rome</i> (Riccardo Freda, 1953); <i>Spartacus</i> (Stanley Kubrick, 1960); <i>Il figlio di Spartacus/The Slave</i> (Sergio Corbucci, 1962); <i>Eyes of a Roman. Spartacus</i> – Stash Movies).- Television Series: <i>Spartacus: Blood and Sand</i> (2010); <i>Spartacus: Gods of the Arena</i> (2011); <i>Spartacus: Vengeance</i> (2012); <i>Spartacus: War of the Damned</i> (2013); <i>Spartacus: House of Ashur</i> (2025).- <i>Gladiator</i> (Ridley Scott, 2000) și <i>Gladiator II</i> (Ridley Scott, 2024).	<p>Id.</p> <p>Id.</p>	



6. Mitologiile politice romane, de la eroii Republicii Romane la Iulius Caesar - filme Peplum: <i>Il Colosso di Roma / Hero of Rome</i> (Giorgio Ferroni, 1964); <i>Le vergini di Roma/ Amazons of Rome</i> (Carlo Ludovico Bragaglia, Vittorio Cottafavi și Peter O'Cord, 1961); - docudrama: <i>Rome</i> (2005-2007).	Id.	
7. Iulius Caesar, între istoriografie și literatură: - Peplum: <i>Julius Caesar</i> (Joseph L. Mankiewicz, 1953); <i>Caesar the Conqueror</i> (1962); <i>Solo contro Roma</i> (Luciano Ricci, 1962); <i>Caesar must die</i> (2012); <i>Asterix franchise</i> (); - lectura shakespeariană: <i>Julius Caesar</i> (1950, 1953, 1970, 1979) - Caesar și Cleopatra: <i>Cleopatra</i> (1963); - docudrama: <i>Caesar</i> (2002); <i>Rome</i> (2005-2007).	Id.	
8. Occident vs. Orient: Octavianus, Antonius și Cleopatra - docudrama: <i>Rome</i> (2005-2007);	Id.	
9. Octavian și dinastia Iulio-Claudianilor: filme istorice și docudrame - filme istorice și Peplum: <i>Messalina Venere imperatrice</i> (Vittorio Cottafavi, 1960); - Peplum erotic: <i>Caligula</i> (Tinto Brass, 1979); <i>Le calde notti di Caligola</i> (Roberto Bianchi Montero, 1977); <i>Calígula e Messalina</i> (Antonio Passalia, Bruno Mattei, Jean-Jacques Renon – 1981); <i>Caligula. The Untold Story - Caligola. La storia mai raccontata</i> (Joe D'Amato, 1982); - docudrame: <i>Imperium-Augustus</i> (Roger Young, 2003); <i>Domina</i> , season 01-02 (Simon Burke, 2021); <i>Empire</i> (2005); <i>Rome</i> (2005-2007). - portrete: <i>Seneca</i> (Robert Schwentke, 2023).	Id.	
10. Occident vs. Orient: - criza Imperiului: <i>La rivolta dei pretoriani</i> (Alfonso Brescia, 1964)); - distrugerea Ierusalimului: <i>Masada</i> , 4 episoade (Boris Sagal, 1981). - revolta Zenobie, regina Palmyrei: <i>Nel segno di Roma/Sign of the Gladiator</i> (Guido Brignone, Riccardo Freda, Michelangelo Antonioni – 1959); <i>Zenobia, Queen of Palmyra</i> (1977); <i>Zenobia</i> (an Arabic television film, 2007).	Id.	
11. Barbaricum I: Britannia (Boudica, războaiele cu triburile septentrionale), Germania (Arminius), Dacia (Decebal): <i>Warrior Queen Boudica</i> (2006); <i>Boudica: Rise of the Warrior Queen</i> (2019); <i>Boudica: Queen of War</i> (2023); <i>Centurion</i> (2010); <i>The Eagle</i> (2011); <i>Die Hermannsschlacht</i> (1996); <i>Kampf um Germanien</i> (2009); <i>Barbarians</i> (historical drama series, 2020):	Id.	



<p><i>Burebista</i> (Gheorghe Vitanidis, 1980; scenariul <i>Mihnea Gheorghiu</i>); <i>Dacii</i> (Sergiu Nicolaescu, 1967); <i>Columna</i> (Mircea Drăgan, 1968);</p> <p>12. Barbaricum II: Attila vs. Flavius Aetius</p> <p>- filme Peplum și New Peplum: <i>Sign of the Pagan</i> (Douglas Sirk, 1954); <i>Attila</i> (Pietro Francisci, 1954); <i>The Last Roman/Kampf um Rom I-II</i> (Robert Siodmak, Sergiu Nicolaescu – 1968); <i>Attila</i> (Josée Dayan, 2001).</p> <p>- filme parodice: <i>Attila, flagello di Dio</i> (Franco Castellano, 1982).</p>	Id.	
<p>13. Roma și creștinismul:</p> <p>- filme Peplum: <i>The Fall of the Roman Empire</i> (Anthony Mann, 1964); <i>The Robe</i> (Henry Koster, 1953); <i>Demetrius and the Gladiators</i> (Delmer Daves, 1954); <i>Ponzio Pilato</i> (Gian Paolo Callegari, Irving Rapper, 1962);</p> <p>- filme bazate pe opere literare moderne:</p> <p>Ben-Hur: <i>A Tale of the Christ</i> (1925); <i>Ben-Hur</i> (William Wyler, 1959); <i>Ben-Hur</i> (An animated direct-to-video film, 2003); <i>Ben-Hur</i> (Timur Bekmambetov, 2016); <i>In the name of Ben Hur</i> (Mark Atkins, 2016);</p> <p><i>Quo vadis</i> (1913); <i>Quo vadis</i> (Gabriellino D'Annunzio și Georg Jacoby – 1924); <i>Quo vadis</i> (Franco Rossi, mini-serie TV, 1985); <i>Quo vadis</i> (Jerzy Kawalerowicz, 2001); <i>Quo vadis</i> (Jerzy Kawalerowicz, serie TV din șase episoade, 2002).</p>	Id.	
<p>14. Constantin cel Mare și ereditatea bizantină</p> <p>- filme Peplum: <i>Constantine and the Cross / Costantino il grande</i> (Lionello De Felice, 1961); <i>Teodora, imperatrice di Bisanzio</i> (Riccardo Freda, 1954).</p> <p>- docudrama: <i>Empire</i> (2005); <i>Rome</i> (2005-2007).</p>	Id.	

Bibliografie generală selectivă

Arthur J. Pomeroy, *A Companion to Ancient Greece and Rome on Screen*, Wiley-Blackwell, 2017.

Pantelis Michelakis, Maria Wyke: *The Ancient World in Silent Cinema*, Cambridge University Press, 2013.

Anthony Cristiano, Carlo Coen (eds): *Experimental and independent Italian cinema*, Edinburgh University Press, 2020.

Flavia Brizio-Skov (ed.), *Popular Italian Cinema. Culture and Politics in a Postwar society*, I. B. Tauris, 2011.

Michael G. Cornelius, *Of muscles and men. Essays on the Sword and Sandal Film*, McFarland & Company, 2011.

Roy Kinnard, Tony Crnkovich: *Italian Sword and Sandal Films, 1908-1990*, McFarland & Company Publishers, 2017.

Nicholas Diak (ed.), *The New Peplum. Essays on Sword and Sandal, Films and Television Programs since the 1990s*, 2017.

Helen Lovatt, Caroline Vout: *Epic Visions: Visuality in Greek and Latin Epic and its Reception*. Cambridge University Press, 2013.



Roy Kinnard and Tim Davis: *Divine images. A history of Jesus on the screen*, A Citadel Press book, 1992.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- tematica este elaborată pe baza bibliografiei internaționale în domeniul predării;
- conținutul predării dezvoltă abilitățile și deprinderile necesare studenților pentru specificul muncii de studiu și cercetare academică în condițiile internaționalizării învățământului universitar
- conținutul predării acoperă principalele aspecte practice în care se poate presupune că studenții vor folosi cunoștințele de cultură în viitoarea lor muncă de cercetare.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs + Seminar	Prezența și participarea activă la curs și seminar îndeplinirea corectă și la timp a sarcinilor de lucru însușirea elementelor de specialitate	Un referat și participări active la seminare (se notează de la 1 la 10)	100%
	Criterii care vizează aspecte atitudinale: conștiinciozitatea, motivația, observarea studiului individual		
10.6 Standard minim de performanță			
Studenții vor ști să - recunoască elementele culturale specifice culturii indiene - recunoască importanța ei în context universal - redacteze texte academice (articol, eseu, raport de cercetare); prezentarea orală (seminar, dezbateri) - comunice în mediul academic prin intermediul proiectelor individuale și de grup.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă



UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABES-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABES-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA



Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data completării:
19.02.2025

Numele și semnătura titularului de

curs/seminar

Data avizării în Departament:
25.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului